

ARNHEMISCHE COURANT.

ZONDAG 7 JUNI.

De prijs der Advertentie... De prijs der Advertentie... De prijs der Advertentie...

De prijs der Advertentie... De prijs der Advertentie... De prijs der Advertentie...

De heer DEKETH en zijn conclusie... de naam tegen den uitgever der Arnhemsche Courant (1).

Vergoef mij, dat ik niet herohde over de begin; UEd. zegt daarin, in ruime mate te deelen de belangstelling, waarmede de uitspraak van den Hoogen Raad wordt te gemoet gezien, en — en op dat en komt het zeer aan — dat UEd. het wenschelijk acht, dat het arrest van het geldersche hof in deszelfs kracht zal blijven bestaan en zulks in het belang der maatschappelijke orde en der handhaving van het wettig gezag.

Maar, mijnheer DEKETH, uwe roeping is cassatie, om te waken voor de wet; ook dan, als het wet, soms uit onkunde of wrevel de gaarne eenigzins verwrongen zag. Ook wat UEd. wenschelijk acht, mijnheer DEKETH, is de vraag niet, maar alleen, wat de wet... UEd., daarenboven, wenschelijk acht, achten velen gansch niet wenschelijk, en zoo, naar zulke subjectieve meeningen, het recht moet worden uitgedaald, dan voortaan de vraag worden, hoe vele leden van zijne partij men in eene rechtbank telt, en naar die berekening zal men weten of men zijn proces zal winnen of verliezen.

Maar wat vindt UEd. toch voor schoons in het arrest van het hof van Gelderland? De raadsheer-rapporteur gafy dunkt ons, niet onredelijk te kennen, dat en kop noch staat aan was, dat het moedelijk was den gang der denkbeelden van het hof te volgen.

Wat UEd. wenschelijk in dit arrest zoo zeer behaagt, dat is de poezie, die men van het recht en van de daadzaken heeft gemaakt; zoo dat, als het eens in onder den stof weggeleid, er geen...

legenheid is op het andere te springen. A propos van springen, — wat is UEd., na een klein draffie, aarting over den geheel... grond van den heer... geef wel acht op dezen analytischen sprong.

De thesis van den heer DOMEN CURTUS was: de scherpste beoordeeling eener regeringsdaad staat vrij; want dit ligt in de vrijheid van beoordeeling, bij de wet gewaarborgd; en in 1830 was strafbepaling tegen hoorn van regeringsdaden ontworpen, maar die bepaling is studieus uit de wet van 1 juni 1830 geligt en zij kan alzo niet in artikel 1 derzelve opgesloten liggen.

Tegen die redenering kan men zijn hoofd te barsten loopen, maar bres er in maken, kan men niet, dus: hoop! hoop! hoop! er over heen.

De heer DEKETH heeft dit dan ook op deze wijze geëxecuteerd.

Zijn Ed. zegt: Bewaart u! Wel man!... daar uy hart aan op... uit de natans. In Nederland heeft men zich dan ook over verkorting van dat onschatbaar recht in geen deele te beklagen; maar men lette wel, hier is geene kwestie van beoordeeling, van eene scherpe of niet scherpe: neen, hier is kwestie van heeren en maad jegens den koning en van boosaardige aanranding van zijn gezag en waardigheid; en als dus de rekentant uitgaat van de hypothese, dat hier sprake is van eene beoordeeling, dat is de redenering, daar uit getrokken, ten eenemaal valsch.

Ik wil daardoor niet beweren — zoo draaft de heer DEKETH door — dat de Hooge Raad niet zoude kunnen beoordeelen, wat hoorn en maad daarstelt; — maar men heeft daarvan volstrekt geen middel gemaakt en het behoeft ook niet onderzocht te worden; want men zegt, dat hier slechts een afkeurend oordeel over regeringsdaden is uitgebragt. Dat, overigens, de koning in zijn persoon onschendbaar is, dit is trouwens eene roedanige waarheid, dat het beleedigend zoude zijn, om er aan te twifelen.

En nu, geachte lezer! is het uit. Maar, mijn goede mijnheer DEKETH, het geheel proces liep immers over het artikel »Kreemde Dingen?» over de beoordeeling, daar gegeven, van de jongste troonrede; zoo lezen wij in het vonnis der rechtbank en in het arrest van het hof, zoo dinnigerde

het ook de raadsheer-rapporteur, en de vraag was, of, bij en in hie beoordeeling lag hoorn of aanranding van waardigheid.

Is het nu geen onzin te zeggen hier is geene rede over beoordeeling, maar van hoorn, daar dit juist is, het punt in geschil? Is het geen onzin te zeggen de Hooge Raad kan niet beoordeelen met de aanwijzing hoorn constant, maar dit is hier door de verdediging niet geëischt, daar geheel het eerste punt van verdediging geene andere strekking heeft, dan dat de scherpe afkeuring van de roedies konings geen hobn des konings is.

Ik weet waarlijk niet, mijnheer DEKETH, waar UED. uwe zinnen heeft gehad bij deze conclusie.

Zoo zegt UEd. ook omtrent de algemeene beschouwingen, dat met de rede des ministers blijkt, dat men valdelijk het oog heeft gehad op beleediging van den koning, wegens daden, door den koning begaan, maar wie heeft dit ooit in twiifel getrokken? De beleediging des konings blijft beleediging, niet welke hoofde die ook plaats heeft; maar de straf, op eene regeringsdaad, die konings ongelegd, is geen beleediging des konings.

Maar aan de gehele wereld is geen disconnement gegeven. Den koning de imputeren »a politique astucieuse, sa monarchie illibérale, ses actes arbitraires»; dat zijn imputatiën aan zijnde persoon van bepaalde ongeden of bepaalde yachtelijke daden, buiten allen twiifel strafbaar, maar te noemen een beschuldiging boodschap, eene openbare daad des konings »a acte arbitraire et illibéral», of, met, le produit d'une politique astucieuse, dat gaat den persoon des konings niet aan. Evenmin al, wanneer ik de conclusie van den heer DEKETH een onregtskundig pralstak noemde, de persoon van den heer DEKETH hierdoor zoude gehondd zijn; om dat die koppen soms pralstakken hebben verdragt en de beste koningen omtrentwaardelijke en arbitraire daden hebben gepleegd.

Het verwonderde mij zeer, een argument van den heer DEKETH tegen het koningsrecht te zien, daar die heer, ofschoon levendig onvrijbaar als de heer DEKETH, de gewoonte niet heeft, zijne vrienden wapenen in handen te geven. Had de heer DEKETH wat meer overzigt doorgedacht, hij zoude overal bij de

Wat UEd. wenschelijk in dit arrest zoo zeer behaagt, dat is de poezie, die men van het recht en van de daadzaken heeft gemaakt; zoo dat, als het eens in onder den stof weggeleid, er geen... (1) Dit stuk van een zeer geachte hand bij ons ingekomen, maar wij de plaats niet te moeten plaatsen.

geraakt. In het Noorden had Oporto zich den 18den geprononceerd.

Alle partijen schenen zich te bewegen, want er was tijding, dat geheel het garnizoen der vesting Almeida naar het binnenland had moeten uitrukken, waar het schijnt, dat een Mignellistisch opperhoofd, Cobeda geheeten, zich aan het hoofd van eenige volgelingen geplaatst en de koningin tot oppermagtige en onbeperkte heerscheres heeft uitgeroepen.

Tot omstreks het einde van mei schenen de gebeurtenissen in Portugal weinig indruk in Spanje gemaakt, althans niet tot navolging aangespoord te hebben.

Men meent hier te weten, dat, op bevel van de regering der Vereenigde Staten, door hare agenten reeds talrijke kaperbrieven uitgegeven zijn.

Een sonderling voorval en een ijsselijke dood zijn op dit oogenblik het onderwerp der gesprekken in het arrondissement Valeney. Zekere Hendrik Delporte, oud 37 jaren, timmerman van beroep en woonachtig te Saint-Pytkon, heeft gewaagd, zonder noodzakelijkheid en uitlouter zwetsorf, in tegenwoordigheid van een groot aantal volk tot op den top van den toren der kerk te klimmen. Daar gekomen zijnde, deed hij er den haan draagen, om zijne stoutmoedigheid te laten blijken. Te vergeefs waarschuwden hem de leidekkers, dat de armen van het kruis, op hetwelk hij steunde, verroest waren; de onzinnige Delporte sloeg daar geen acht op en schudde een der armen, die dadelijk brak. Het gansche gewicht van zijn ligchaam rustte aldus op den anderen arm; maar deze brak insgelijks en de rampzalige timmerman stortte in het ruim. Zijn ligchaam aliet onder het vallen tegen eene stelling, bondsde vervolgens op het kerkdak, van daar op den muur van het kerkhof, en plofte eindelijk in het midden der straat neder, waar het dadelijk geknust en verminkt, lijk werd opgehaald. De dokter, door onzinnigheid heeft zekere onheil gegeven, eer hij op den grond was gevallen.

De Kamer van in-beschuldiging heeft, in de zaak van het verspreide opschrift van den tweeden paaschdag, alleen den steller van hetzelfde beticht en Labiau naar de terechtzitting van het hof van assises verwezen, doch de overige om de verspreiding van het opschrift genomen personen ontslagen. Het hof heeft wederom rechtsvervolging geweigerd.

De centrale afdeling van de Kamer der Representanten, eergister over het aanhangige oude ontwerp over het middelbaar onderwijs vergaderd, is die eerste bijeenkomst daarmede afgegaan dat drie van de leden, namens de 2e, 4e en 6e afdelingen verklaarden, in geen onderzoek daarvan te zullen treden alvorens door het ministerie de veranderingen zouden zijn medegedeeld, welke hetzelfde voorhad, daarin bij de discussie in de Kamer voor te stellen. De minister de Theux, echter hieraan toegevend, nam aan, voor de eerstkomende bijeenkomst, een in dier voege gemendeerd ontwerp te zullen over leggen, en dat gister geschiedde, is hetzelfde bij meerderheid van stemmen door de centrale sectie aan het onderzoek der afdelingen verzonden.

Het verslag der door den minister van financiën over het ontwerp ingestelde commissie is thans uitgegeven en daar, naar strekkende, dat, vooreerst, de uitgifte van bankbiljetten van 100 en 500 miljoen frank, en de uitgifte van bankbiljetten van 1000 frank, en dat mede, zover de bankbiljetten van 2 franken 50 centimes stillen uitgegeven worden, met betrekkelijk gelijk getalte als de reeds volgens de wet van 11 maart 1832 bestaande zilveren munten.

Bij voortdaring wordt het ontwerp van de oprichting van liberale burger-schoolen van plaatsen, waar die tot nog toe bestaan, en van derzelve bepaling van de voorwaarden tot deelneming aan het door de Staat te betalen schoolgeld en nu hangen volgende daaraan staande liberale schoolen.

Amsterdamse berichten.

Amsterdam, 6 juni. Daarwelks zijn de muntbiljetten uitgegeven, of de uitgifte begint reeds opgeld te doen. Van Zierikzee schrijft men ons, dat daar 500 biljetten worden uitgegeven van muntbiljetten van 100 frank. Het hier stede vraag mede 1 pCt. voor de uitgifte van 100 frank van 2,50, en voor de uitgifte van 500 frank van 2,50.

biljetten niet te depreciëren, maar weigeren ze tegen specie te verwisselen. Er is ook groot gebrek aan kleine muntbiljetten van 1 fl.

Utrecht, 5 juni. Wij vernemen, dat de heer mr. C. W. Opzoomer, zijne betrekking van hoogleeraar aan onze hoogeschool den 9den dezer met eene nederduitsche redevoering zal aanvaarden. Wij doen hulde aan den verlichtten geest, die zich boven veronderde vooroordeelen weet te verheffen. Het is een voorbeeld, der navolging dubbel waardig, zich in de school der ouden gevormd te hebben, in hunne taal en letterkunde doorkneed te zijn, en desniettemin den moed te bezitten, den ouden sleur te verlaten, om hedendaagse denkbeelden in eene taal voor te dragen, welke geene gepaste uitdrukkingen er voor aan te bieden heeft.

Leeuwarden, 3 juni. Men vernoot, dat het stellig het voornemen is van Zijne Majesteit, om in den loop van de maand juni of augustus onze stad met een bezoek te vereeren.

Omtrent de aardappelen in de herigten vrij gunstig; het schijnt, dat de ziekte zich niet zoo snel en algemeen verspreidt, als men in den eersten opslag vreesde; met het graan gaat het naar wensch.

Groningen, 3 juni. Het schijnt, dat het tegenwoordige fraaije weder op de rogge gunstig werkt. Steller dezes althans zag in de laatste dagen, dat de roest (Uredo rubigo) op de rogge in eenige velden verminderde. Ook zag hij eene larve-soort, waar roest op de bladeren aanwezig geweest, maar weder verdwenen was. Men overdrijve dus de bezorgdheid niet, maar hope veel, dat, zoo al de roest eenige vermindering in den oogst der rogge te weeg brengt; dit echter, voor zoo ver men althans tot nu toe zien kan, niet van groot gewicht zal wezen.

Men denke er ook dit jaar om, dat stroo, met roest beemat, door velen als vervoeder schadelijk wordt gerekend.

Goes, 26 mei. In enkele streken van ons eiland heeft men met den hooibouw eenen aanvang gemaakt, iets dat doorgaans te laat geschiedt, wanneer het gras reeds in 't zaad is en veel kracht verloren heeft. Men wint in qualiteiten ja zelfs in wigt van hooi bij eene tijdige maaijing, put de landen minder uit, en kan natuurlijk eerder de na-weide gebruiken of eene tweede snede inzaaijen.

Amsterdam, 6 juni. In de vergadering der ridder-schap van Gelderland, den 2den dezer gehouden, zijn benoemd, tot leden der provinciale staten, de heeren: E. baron van Lijnden, (vroeger controleur der belastingen te Zutphen,) en O. W. A. graaf van Bijlandt van Mariënweerd, ter vervanging van de heeren B. F. baron van Verschuer, die, ten verleden jare, door de ridderschap als lid der staten gekozen, wegens gebrek in de vereischten van verkiesbaarheid, door de staten-vergadering niet is toegelaten, en R. E. baron van Donth van 't Medler, die verzocht had, dat men hem, om zijne hooge jaren, van zijne betrekking als lid der staten ontslaan mogt.

Jugezonden stukken.

Uit de discussiën der Tweede Kamer over de wet van 1 juni 1830.

Tandem una causa triumphet.

III.

De tweede redevoering, welke de Staats-Courant (van 24 mei, n°. 121) in haar geheel eegenomen heeft, is die des heeren van Rouven. Ook deze spreker, een vroeger voorstander der wet, vangt aan met een breedvoerig betoog, om de noodzakelijkheid der vrijheid van drukpers, enz. ten opzichte der noodzakelijkheid eener krachtdadige betoogeling van de toenmalige hevige aanvallen tegen den persoon des konings en de aanrandingen zijner waardigheid, van het koningschap, enz. Vertellens tot de beschouwing der voorgedragene wet overgaande, haalt hij al dadelijk het getuigenis van koning Juliam aan, en de woorden van koning Juliam in lege III. D. ad legem Juliam majestatis: »dat, namelijk, het zijn de spreker eigene woorden, »de losheid van de tong niet gelijk zoo moet worden uitgesproken, dat dezelfde als majesteits-schennis» worde geacht.» — »woorden, waaruit reeds blijkt, dat de spreker, even als de heer SANDEREN, geene strafbare daad vond in »de losheid der tong» waar die aanwezig was in een onbedachtzaam woord, hetwelk, zonder eenige boos-opzettelijke bedoeling, mond of pen ontglip was, maar in eene »voorspeltige aanranding» enz.

Om eene onnoodige gerektheid en langwijligheid te vermijden, zullen wij hier alleenlijk de woorden uit de redevoering des heeren van Rouven, hier ter zake dienende, overschrijven, aan den lezer en vooral aan den Hoogen Raad de toepassing en behartiging daarvan aanbevelende, en er slechts hier en daar eene korte opmerking bijvoegende.

»Intusschen moeten misdaden van hoon en laster, »tegen den geheiligden persoon des konings en zijn »stamhuis, toch zeker niet beschouwd worden of »voorgesteld als zaken, welke maar zoo dagelijks zou- »den kunnen voorvallen.

»Iemand, die zich naar plaatsen begeeft, alwaar »het volk gewoon is bijeen te komen en hetzelfde al- »daar tot opstand aanhijst, wordt schuldig gehou- »den aan de misdaad van gekwetste majesteit, omdat »zijne woorden aan de daad zelve geknust zijn en een »gedeelte van die daad uitmaken. Doch, dat zijn »het ook niet de woorden, welke gestraft worden, »maar dan wordt de straf geoorloofd tegen eene bega- »ene daad. De woorden kunnen dan eerst misdadig »(en strafbaar) worden, wanneer zij eene misdadige »stuk voorbereiden, vergesellen of volgen.»

»Dat het hoon en lasteren van het hoofd des staats, »van den koning, eene misdaad uitmaakt, die door »de maatschappij, welker hoofd hij is, moet gewro- »ken worden, is eene waarheid, welke geen betoog »schijnt noodig te hebben. Niets is dus rechtvaardiger dan het voorschrift, vervat in artikel 1, dat »zal wie openbaar en openbaar, op welke wijze ook, of door welk middel, de daarin omschreven »misdadige begaat, strafbaar zal gehouden worden.»

»Maar twijfelachtig is het mij voorgekomen.» — en dit is eene zeer gegronde aanmerking des sprekers; want, begrijpt men de wet en past men haar toe in den zin van het openbaar ministerie en het gelderische hof, dan komt men tot de ongerijnde en geheel onaannemelijke gevolgtrekking, dat en hij, die, wel- »licht zich onbewust van het misdadige en strafbare »zijner handeling, bloot eene smadelijke uitdrukking omtrent den persoon des konings maakt, en hij, die een' formeelen aanslag pleegt op de veiligheid van het koningschap, — oproer aanhijst, of aan- »zet tot ongehoorzaamheid aan de wetten, op ge- »lijke wijze kunnen geplaatst en met dezelfde straf kunnen gestraft worden, wat zeer zeker eene gro- »ve onbillijkheid zijn zou en zonder twijfel niet in de bedoeling des wetgevers lag, — maar, twijfel- »achtig is het mij voorgekomen, merkt daarom zeer te regt de heer van Rouven aan, »of er hier wel ge- »noegzame evenredigheid tusschen de misdadige en de »straf bestaat. Men versta mij wel in deze opzichte: »altijd uitgaande van het door het koningschap zelf »gestelde beginsel, dat bij deze wet niet betoogeling »der drukpers het hoofdoel, maar dat het betoog- »elen van hoon en laster jegens den koning, aan- »randing, enz. bedoeld wordt. En is de strafbepaling »dan niet voor uitbreiding en verswaring terzegt vat- »baar? Hoon en laster, toch, toegebragt met open- »baardigheid en in het openbaar, van de waar- »digheid, het gezag of de regten des konings, is eene »omverwerping der maatschappelijke orde, is volken- »lijk crimen tegen majesteit en wel van de ergste »soort, hoodanig de Romeinen perditio noemden, »eene misdaad, tegen welke de wrechtheid der gruw- »elijke en al te bekende wet van de keizer Juliam »majestatis niet kon worden aangevoerd, maar, »op welke toch, zoals het mij toekomt, »straf dan twee- tot driejarige gevangenis, eene »straf, die, als den majesteits-schender in dezelfde »kategorie met den schuldige aan diefstal plaatst: »eene straf, die, bovendien, voor den vermogenden »of ondersteunden, door vele genietingen in zijn ge- »vangenis kan verzacht worden, — kan behoeven be- »paald te worden.

»Zoo bestaat er bij mij even zoo twijfel over het »genoegzaam voldoende der wetgeving in artikel 3. »Hoe! (let wel!) de strafbepaling der aanranding »van de verbindende kracht der wetten, het aanranden »tot ongehoorzaamheid aan de wetten, het aanranden »ongerlei wijze in gevaar brengen van de veiligheid van »wordt (let wel!) afgekeurd. — »DEER (let wel!) VAN HET OPENBAAR MINISTERIE, — »AARDIGHEID, — maar ook daarvan, dat zulke be- »sten het geval van rechtsvervolging of »nin regten geschied zij!

Wij behoeven hier geen veele bij te voegen, maar dan duidelijk is het, dat de heer van Rouven in af-

